

ASiantuntijalausunto

Lasse Jutila
Riskivastaava
Verohallinto
13.3.2026

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Täydentävä asiantuntijalausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta HE 131/2025 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Verohallinnolta täydentävää lausuntoa hallituksen esitykseen 131/2025 vp ja erityisesti valtiovarainvaliokunnan siitä antamasta lausunnosta VaVL 11/2025 vp sekä lausunnossa esitetyistä ehdotuksista.

Kirjallisena lausuntona eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnassa käsiteltävänä olevasta hallituksen esityksestä eduskunnalle esitän Verohallinnon puolesta kunnioittaen seuraavaa.

Valtiovarainlautakunnan lausunnossa esitetyt ehdotukset verovalvonnan tehostamiseksi

Valtiovarainlautakunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota alkoholin etämyynnin verovalvonnan haasteisiin ja nostanut esiin mahdollisuutta lisätä alkoholilakiin valvontaa tukevia elementtejä, jotka valiokunnan lausunnon mukaan tehostaisivat viranomaisyhteistyötä ja mahdollistaisivat tietojen ristiin tarkistamisen. Esimerkkeinä tällaisista toimenpiteistä lausunnossa mainitaan etämyyjien rekisteröitymisvelvollisuus ja kuljetusyrityksille määrättävä velvoite tarkistaa, että toimitettavassa alkoholierässä on tunniste, joka osoittaa verovelvoitteiden täyttämisen.

Valtiovarainvaliokunnan lausunnossa esitetty alkoholilakiin lisättävä etämyyjien rekisteröitymisvelvollisuus toisi toteutuessaan hyödyllistä vertailutietoa verovalvontaan.

Valmisteverotuslakiin tehtiin toisesta jäsenvaltiosta Suomeen suuntautuvaa etämyyntiä ja yksityishenkilön hankintoja koskeva lakimuutos ([28.6.2024/432](#)), jossa määrättiin valmisteverollisten tuotteiden kuten alkoholijuomien ennakoilmoitusvaiheessa annettavan tuotteiden kuljetusten yksilöivän tunnisteen käytöstä. Lakimuutos astui voimaan 1.9.2024 ja sen mukaan tunniste on toimitettava tuotteiden kuljettajalle tai kuljetusta vastaavalle kuljetusyritykselle. Lisäksi tunniste on pyydettyessä esitettävä toimivaltaiselle viranomaiselle. Tunniste osoittaa sen, että valmisteverotuslain siirtomenettelyä on noudatettu ja tuotteista on maksettu vakuus. Varsinainen valmisteverojen maksu tapahtuu vasta jälkikäteen seuraavan kuukauden 12. päivään mennessä annettavan alkoholiveroilmoituksen perusteella. Pelkän tunnuksen esittäminen kuljetuksen yhteydessä ei sinänsä vielä osoita verovelvollisuuden toteutumista. Tunnisteen oikeellisuuden ja sisällön tarkistaminen on mahdollista ainoastaan valmisteveroviranomaisille Verohallinnolle ja Tullille, eikä kuljetukseen osallistuva toimija siten voi pelkän tunnisteen olemassaolon avulla todentaa tunnisteen oikeellisuutta. Käytännössä tunnisteen käyttäminen lähinnä varmistaa sen, että velvoitteensa hoitavan etämyyjän tai yksityishenkilön alkoholilähetys voidaan tunnistaa verovalvonnan yhteydessä. Tunnisteen sisältävään ja tunnisteen sisältöä vastaavaan lähetykseen ei yleensä kohdisteta verovalvonnan jatkotoimen-

piteitä reaaliaikaisen valvonnan yhteydessä. Ottaen huomioon sen, että kuljetusyri-
tys ei pysty tarkistamaan tunnisteen oikeellisuutta ja sisältöä, kuljetusten perille toi-
mittamisen sitominen valmisteverolainsäädännön mukaiseen tunnisteeseen ei riitä
osoittamaan, että tunnisteen sisältävästä lähetyksestä hoidettaisiin valmistevero-
tuslain mukaiset velvoitteet. Ongelmaksi voisi siten muodostua myös keksittyjen tai
lähetyksen sisältöä vastaamattomien tunnisteidien käyttäminen kuljetuksissa.

Käytännön verovalvonnan haasteet ulkomaisessa alkoholijuomien etämyynnin val-
vonnassa eivät liity etämyyjille asetettujen velvoitteiden riittämättömyyteen, vaan
valvontaresurssien vähäisyyteen. Reaaliaikaisessa verovalvonnessa Verohallinto
tekee veroharkintaa Tullin valvontahavaintojen perusteella. Veroharkinnassa Tullin
valvontahavainnoista jatkotoimenpiteisiin johtavilta tapauksilta edellytetään vero-
harkintaan riittäviä alkutietoja ja riittävää verointressiä. Useissa tapauksissa alku-
tiedot ovat puutteelliset tai verointressi jää hyvin pieneksi, jolloin veroharkinnassa
ei edetä jatkotoimenpiteisiin. Jälkikäteisessä valvonnessa verosaatavat pyritään
turvaamaan verotarkastuksen menetelmin. Niiden osalta valmisteverotuslain
1.9.2024 voimaan tullut muutos ostajien yhteisvastuusta sääntöjenvastaisessa etä-
myynnissä on lisännyt merkittävästi kyseisten tapausten verotarkastuksiin tarvitta-
vaa työtä, ja tarkastusten kesto on sen vuoksi pitkittynyt.

Valtiovarainvaliokunnan lausunnossa esitetään verovalvonnan tehostamisen kei-
noksi määräaikaista valvonnan tehostamista lakimuutoksen yhteydessä. Lausun-
nossa valiokunta nostaa esimerkiksi vuosina 2022 ja 2023 Tullin ja Verohallinnon
yhdessä toteuttaman, virastojen tähän tarkoitukseen saaman lisämäärärahan mah-
dollistaman alkoholin nettikaupan tehovalvontajakson. Verohallinto näkee etä-
myynnin valvonnan määräaikaisen tehostamisjakson aikaisempien kokemusten
perusteella tehokkaaksi keinoksi puuttua pienellä lisäpanostuksella suurta verova-
jetta aiheuttavan ilmiön kitkemiseen.

Verohallinnolla ei ole hallituksen esityksestä muuta lausuttavaa.

Riskivastaava

Lasse Jutila